

Svenskan och språkundervisning i det flerspråkiga klassrummet
Föreningen för nordisk filologi rf
8-9.2.2018
Helsingfors

Avspeglas en tvåspråkig utbildningsbakgrund i skrivprestationerna på L2 i skriftlig framställning i studentexamen?

Språkbadsundervisningen i Finland har under flera decennier förtjänstfullt svarat på behovet av språkundervisning i vårt mångkulturella samhälle (Immersion Programmes: a European Perspective 1998, Björklund & Mård-Miettinen 2011). Tidigare forskning har dock påvisat att skolframgång efterlyser både metakognition (Raofi, Chan, Mukundan & Rashid 2014) och ämnesspecifik språkkännedom i skolans olika läroämnen (Axelsson & Magnusson 2012, Kindenberg & Nygård Larsson 2015). Språkbads elever som tillägnar sig språk och innehåll på ett andraspråk står inför ett behov av verktyg som lotsar till lärande. Lärandet innefattar både läsning och skrivning i skolkontext, men även ett framtida kommunikativt agerande i högre utbildning och senare i arbetslivet. Småskalig forskning kring språkbads elevers fortsatta skrivutveckling och specifika utmaningar i skriftlig produktion (se t.ex. Vesterbacka 1992, Björklund 1996, Elomaa 2007) motiverar mig till att studera skriven L2 -text i utvärderingskontext. Det finns ett behov av en vetenskaplig studie i detta diskursiva sammanhang, dels för att vidareutveckla det skrivna språket, dels för att öka förståelsen av text inom ämnesundervisningen i språkbad. Min avhandling kan ses som en första studie, både nationellt och internationellt, i språkbads elevers skrivna andraspråkstexter efter avslutad utbildning i ett formellt utvärderingssyfte, ett antal år efter att språkbadsprogrammet avslutats.

Min doktorsavhandling handlar om finskspråkiga abiturienters, tidigare språkbads elevers, skriftliga textproduktion efter avslutade gymnasiala studier i svenska. Mitt insamlade forskningsmaterial består av skrivna texter, vilka härstammar från 6 stycken formella examenstillfällen under år 2014–2016. Inspirerad av SFL reflekterar jag bl.a. kring genrer och tidigare språkbads elevers andraspråksskrivande (om SFL se Halliday & Matthiessen 2014, Heikkinen, Voutilainen, Lauerma, Tiililä & Lounela 2012). SFL är en betydelsefokuserad teori om språk och diskurs, vilket passar väl in i språkbadskontext där funktionell flerspråkighet betonas.

Min pilotstudie (Rosvall 2016) av tidigare språkbads elevernas prestationer i skriftlig färdighet i studentexamensprovet (2012-2014) visade att elever som gått i språkbadsundervisning under den grundläggande utbildningen presterar bättre i jämförelse med kurskamraterna i samma gymnasium/läroverk på samma ort. Av denna anledning kommer förmodligen min avhandling att dels beskriva andraspråksskrivande ur ett nytt perspektiv och gynna framtidens (språkbads)undervisning, dels ge nya insikter om hur skrivundervisningen i tvåspråkiga klassrum kan vidareutvecklas.

Referenser

- Axelsson M. & Magnusson, U. (2012). Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren. I Hyltenstam K., Axelsson, M. & Lindberg I. (2012), *Flerspråkighet - en forskningsöversikt*. Vetenskapsrådets rapportserie 5:2012. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Björklund, S. & Mård-Miettinen K. (2011). Integration of multiple languages in immersion: Swedish immersion in Finland. In D.J. Tedick, C. & T. Williams Fortune (Eds.), *Immersion Education: Practices, Policies, Possibilities*. Multilingual Matters.
- Els Programmes d'immersió: uni Perspective Europea. *Immersion Programmes: a European Perspective*, 1998. Arnau J. & J.M. Artigal (Eds.). Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Halliday, M.A.K & Christian M.I.M. Matthiessen. (2014). *An Introduction to Functional Grammar*. Fourth Edition. London: Arnold.
- Kindenberg, B. & Nygård Larsson, P. (2015). Ämnesspråk och ämnesspecifika aktiviteter i skolan. I Kindenberg, B. 2015. *Flerspråkighet som resurs*. Symposium 2015. Stockholm: Liber.
- Raoofi, S., Chan, S.H., Mukundan, J. & Rashid, S. (2014). *Metacognition and Second/Foreign Language Learning*. English Language Teaching; Vol. 7, No. 1; 2014. Canadian Center of Science and Education.
- Rosvall, C. (2016). Genrelandskap, texter och bedömning – språkbadslever som skribenter i andraspråket svenska i studentexamensproven under åren 2012–2014. I: P. Hirvonen, D. Rellstab & N. Siponkoski (red.). *Text och textualitet*. VAKKI-symposium XXXVI 11-12.2.2016. VAKKI Publications 7. Vasa. Elektronisk publikation: http://www.vakki.net/publications/2016/VAKKI2016_Rosvall.pdf
- Voutilainen V. E., P. Lauerma, U., Tiililä & M. Lounela (Toim.), *Genre analyysi – tekstilajitutkimuksen käsikirja*. (2012). Heikkinen. Tallinna: Gaudeamus.